

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра «Управління гірничим виробництвом і охорони праці»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Леонід БАЧУРІН

«_____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Цивільний захист»

Рівень освіти: перший бакалаврський

Спеціальність 263 Цивільна безпека

Освітня програма Цивільна безпека

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільний захист» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 263 Цивільна безпека.

Розробники:

- Чепіга Д.А., к.т.н., доцент кафедри «Управління гірничим виробництвом і охорони праці»

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Управління гірничим виробництвом і охорони праці».

Протокол № 4 від «27» жовтня 2021 року

Завідувач кафедри УГВіОП _____ (Ляшок Я.О.)
(підпис)

«_____» _____ 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань 26 Цивільна безпека

Протокол № 3 від «28» жовтня 2021 року

Голова _____ (Подкопаєв С.В.)
(підпис)

«_____» _____ 2021 р.

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	150	
лекції:	32	
практичні заняття:	32	
лабораторні заняття:	—	
семінари:	—	
самостійна робота:	86	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Дисципліну викладають	- к.т.н., доц. каф. УГВіОП Чепіга Дар'я Анатоліївна: https://donntu.edu.ua/gorn/ugv https://wiki.donntu.edu.ua/view/Чепіга_Дар%27я_Анатоліївна daria.chepiha@donntu.edu.ua ;	

Передумови для вивчення дисципліни:

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

- Іноземна мова.

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

- Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувані необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

- Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту; охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці;
- Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організовування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій;
- Здатність надавати домедичну допомогу постраждалим особам.

Програмні результати навчання:

- Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій;
- Пояснювати вимоги щодо убезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів;
- Знати засоби індивідуального та колективного захисту органів дихання членів аварійно-рятувальних підрозділів, протипожевні засоби, засоби механізації робіт, устаткування для ведення аварійно-рятувальних і відновлюваних робіт, устаткування для спорудження ізолюючих споруд, засоби контролю складу та параметрів шахтного повітря, його кількості та швидкості руху, засоби зв'язку, оснащення реанімаційно-протипожевних груп, апаратуру пошуку потерпілих, пожежну техніку, їх будову, принцип дії, склад, порядок застосування та обслуговування, контролю, тактико-технічні характеристики та умови їх зберігання.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні положення Концепції національної безпеки України, що стосуються безпеки життя та здоров'я особи;
- методи та інструменти моніторингу НС, побудови моделей (сценаріїв) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків;
- заходи для створення безпечних умов на сприятливе життєве середовище, щодо забезпечення санітарно-гігієнічного та епідемічного благополуччя населення;
- причини та характер виникнення техногенних, природних, соціальних та політичних небезпек;
- основні заходи, спрямовані на попередження та мінімізацію негативних наслідків техногенних, природних та соціально-політичних небезпек;
- причини виникнення, характеристика та класифікація надзвичайних ситуацій;
- принципи та засоби захисту населення і його життєзабезпечення в умовах надзвичайних ситуацій;
- основи організації й проведення рятувальних та інших невідкладних робіт;
- основні законодавчі та нормативні акти з питань цивільного захисту;
- систему державних органів з управління та нагляду за безпекою життєдіяльності населення;

Використовуючи знання з дисципліни необхідно **вміти**:

- ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та ймовірність їх прояву;
- визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек;
- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів – на безпеку навколишнього середовища;
- визначати коло своїх обов'язків за напрямом професійної діяльності з урахуванням задач цивільного захисту;
- приймати рішення з питань цивільного захисту в межах своїх повноважень;
- використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях, тощо;
- розробляти заходи та застосовувати засоби від небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів;
- запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення – примати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію;
- використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі;
- планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності;
- забезпечувати якісне навчання працівників об'єктів господарювання з питань ЦЗ, надання допомоги та консультацій працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у НС;
- оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями та показниками.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Цивільний захист» використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- практичні завдання;
- індивідуальна розрахункова робота.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Денна форма навчання

Поточний контроль								ІНД 3	Максимальний бал, який можна отримати за результатами поточного контролю	Іспит	Максимальний бал
ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ПР5	ПР6	ПР7	ПР8				
4/2,5	4/2,5	4/2,5	4/2,5	4/2,5	4/2,5	4/2,5	4/2,5	8/6	40/26	60	100

Примітки: 1) ПР1, ПР2 і т.д. практичні роботи; У чисельнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоєчасному виконанні)

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Державна політика України у сфері цивільного захисту.

Вступ: Кроки історії від місцевої протиповітряної оборони до цивільної оборони і далі до цивільного захисту.

Основні напрями державної політики України у сфері цивільного захисту і правова основа, принципи та завдання ЦЗ. Системні характеристики та механізми державного управління у сфері цивільного захисту.

Єдина державна система цивільного захисту її складові, органи управління, сили і засоби, режими функціонування. Основні засади взаємодії органів управління функціональних і територіальної підстави єдиної системи управління захисту структурних підрозділів. Пункти управління.

Комісії з питань ТЕБ та НС. Загальні положення про Державну комісію з питань ТЕБ та НС. Нормативно-правові документи об'єктової комісії з питань НС.

Тема 2. Планування заходів з питань цивільного захисту.

Структурно-функціональна модель протидії НС (попереджувальна, компенсаційна, комплексна тощо). Запільні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів НС. Вимоги до складу, змісту та форми плануючої документації.

Методика розроблення планів з попередження НС. Комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків НС природного характеру.

Особливості планування дій персоналу щодо локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій на ПНО та пом'якшення їхніх наслідків. Вимоги до складання та змісту аналітичної і оперативної частини плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій.

Методика планування заходів із фізичного, функціонального, та комбінованого захисту персоналу, а також ліквідації наслідків НС, на основі прогнозу варіантів (сценаріїв) розвитку обстановки, аналізу власних та ресурсів третіх сторін щодо реагування на НС та ліквідації їх наслідків з урахування функціонування системи.

Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу. ОГ до дій у НС, організація і проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацювання заходів за планами реагування на НС, локалізації та ліквідації аварій.

Тема 3. Оцінка стійкості роботи об'єктів в НС.

Визначення ступеня стійкості роботи об'єкта економіки і розробки заходів щодо її підвищення. Вивчення всіх його ділянок і оцінка як окремі елементи і весь об'єкт в цілому будуть сприймати вплив вражаючих факторів при виникненні НС та застосуванні засобів ураження.

Підвищення стійкості технічних систем і об'єктів. Проведення відповідних організаційно-технічних заходів, яким завжди передують дослідження стійкості конкретного об'єкта.

Дослідження стійкості роботи об'єкта до введення його в експлуатацію (на стадії проектування). Таке ж дослідження об'єкта відповідними службами на стадії технічних, економічних, екологічних та інших видів експертиз. Реконструкція або розширення об'єкта. Кінцева мета таких досліджень

Тема 4. Техногенні аварії з вибухами на вибухонебезпечних об'єктах.

Характеристика вибухонебезпечних об'єктів. Вибухові речовини (ВР) і газоповітряні суміші (ГПС). Процес виникнення вибуху КВР (ГПС), та утворення повітряної ударної хвилі. Характеристика зон вибуху, осередку ураження і зон руйнувань та їх залежність від маси продуктів вибуху. Ступень руйнування елементів середовища, ураження людини та об'єктів узагалі. Вплив теплового імпульсу вибуху ГПС на ступень ураження людини і пожежного становища населених пунктів і ОГ.

Тема 5. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів та пожеж.

Класифікація вибухо-, пожежонебезпечних зон та осередка ураження. Характеристика ступенів руйнування, теплового та токсичного впливу вибухів на елементи навколишнього середовища та людей.

Методи розрахунку характеристик зон ураження (радіусів зон вибуху та руйнування, теплового імпульсу, токсичної дії.) При вибухах конденсованих речовин, газоповітряних, паливо – повітряних сумішей у відкритому та замкнутому просторі.

Тема 6. Протипожежний та протипожежний захист ОГД.

Визначення категорії пожежі та потрібності в силах та засобах для тушіння пожежі та показання першої медичної допомоги постраждалим. Інженерні, технічні, технологічні та організаційні засоби та заходи, спрямовані на попередження, локалізацію та ліквідацію пожеж та їх наслідків на ОГД.

Тема 7. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.

Категорювання міст і об'єктів. Межі зон можливих руйнувань катастрофічного затоплення, хімічного та радіаційного забруднення. Розміщення об'єктів, які мають небезпечні хімічні речовини, вибухові речовини і матеріали, легкозаймисті та горючі речовини. Розміщення об'єктів атомної енергетики.

Тема 8. Норми інженерно-технічних заходів ЦЗ.

Вимоги до складу, змісту, порядку розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту у містобудівній документації на особливий період та на мірний час.

Тема 9. Захист населення і територій від НС техногенного характеру. Загальні положення та основні принципи захисту населення та території. Основні напрями, мета та завдання захисту населення і території. Планування заходів захисту населення. Організаційно – економічні заходи.

Тема 10. Захист населення і територій від НС техногенного характеру. Основні напрями підготовки населення до дій в умовах НС.

Забезпечення інженерного захисту територій. Розробка генеральних планів забудови населених пунктів, ведення будівництва міст будинків, споруд, інженерних мереж, транспортних комунікацій; раціональне розміщення потенційно небезпечних об'єктів з урахування можливих проявів небезпечних і катастрофічних явищ.

Планування і забудова міст. Норми раціонального використання планувальної та просторової організації міста (іншого населеного пункту) щодо реалізації заходів захисту його населення.

Нормативно-методична база для проектування будівництва та експлуатації ОГ у складних інженерно-геологічних умовах.

Заходи щодо захисту населення: інформування та оповіщення, спостереження, застосування засобів колективного та індивідуального захисту, евакуаційні заходи. Матеріально – технічне та медичне забезпечення.

Тема 11. Захист населення і територій від НС природного характеру.

Життєзабезпечення населення у НС. Організаційно – економічні заходи: декларування, ліцензування, страхування, нагляд і контроль, стандартизація та державна експертиза.

Планування заходів захисту в зонах хімічного забруднення.

Хімічні речовини – їх класифікація, фізико-хімічні і токсичні властивості. Загальний характер дії НХР на організм людини.

Хімічно-небезпечні об'єкти. Засоби зберігання, перевезення й утримання НХР. Періоди випаровування НХР при руйнуванні ємності з НХР та їхній вплив на навколишнє середовище. Критерії для визначення масштабів хімічного зараження і ураження людини. Ліквідація наслідків хімічних аварій і захист населення від хімічного ураження.

Тема 12. Планування заходів захисту в зонах біологічного забруднення.

Загальна характеристика аварії з викладом небезпечно хімічних речовин (НХР) і масштабів хімічного зараження. Прогнозування хімічної обстановки:

- розрахунок масштабів хімічного забруднення при довгостроковому та аварійному прогнозуванні за еквівалентними значеннями небезпечно хімічних речовин в первинній та/або вторинній хмарі.

- порядок нанесення зон хімічного зараження на картографічну схему (план, карту). - планування заходів з запобігання поширенню інфекційних захворювань.

Тема 13. Планування заходів захисту в зонах радіоактивного забруднення.

Загальна характеристика РНО та вимоги до їх розміщення на території України. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами та їх наслідки. Фази аварії та фактори радіаційного впливу на людину, ознаки радіаційного ураження – гостре та хронічне опромінення. Нормування радіаційної безпеки. Рівні втручання у разі радіаційної аварії.

Категорії зон радіоактивно забруднених територій внаслідок аварії на ЧАЕС. Критерії для визначення зон планування та здійснювання протирадіаційних заходів захисту населення на ранній фазі аварії. Режими радіаційного захисту населення.

Тема 14. *Планування заходів захисту в зонах хімічного забруднення.*

Хімічні речовини – їх класифікація, фізико-хімічні і токсичні властивості. Загальний характер дії НХР на організм людини. Хімічно-небезпечні об'єкти. Засоби зберігання, перевезення й утримання НХР. Періоди випаровування НХР при руйнуванні ємності з НХР та їхній вплив на навколишнє середовище. Критерії для визначення масштабів хімічного зараження і ураження людини. Ліквідація наслідків хімічних аварій і захист населення від хімічного ураження.

Тема 15. *Організація рятувальних та невідкладних робіт.*

Угрупування сил ЦЗ для виконання РІНР. Система управління у НС: органи управління, уповноважені керівники та штаби щодо ліквідації НС, пункти управління (міські, заміські, запасні та пересувні); система зв'язку, оповіщення і автоматизованого управління; організація взаємодій органів управління. Організація рятувальних та інших невідкладних робіт: мета, завдання і загальна характеристика РІНР; техніка, що застосовується при ліквідації наслідків НС. Склад та завдання угруповання сил першого, другого ешелонів та резерву. Спеціальні відомчі та позаштатні формування, які залучаються до проведення РІНР ті їхні тактико-технічні можливості.

Тема 16. *Керування силами і засобами об'єктів господарської діяльності.*

Стадії управління, мета та утримування, структура та елементи процесу управління. Особливості і загальні закономірності в організації РІНР (періодизація; мобільність та оснащеність формувань, рятування уражених – як виробничо-технологічний процес, розгортання робіт на широкому фронті; керівництво РІНР оперативними штабами).

Тема 17. *Ліквідація наслідків аварій з викидом хімічно небезпечних речовин.*

Превентивні заходи щодо зниження масштабів впливу небезпечних хімічних речовин на ОГ та АТО. Оцінка хімічної обстановки: визначення можливих втрат серед населення(працюючих), сил та засобів для локалізації аварії і мінімізації масштабів хімічного зараження(постановка водяних завіс, розведення, обеззараження розливів рідинами та твердими сипучими матеріалами; обвалування, збір, та засипання рідкої фази НХР ґрунтом і сорбуючими матеріалами).

Визначення комплексу заходів захисту персоналу і матеріальних цінностей ОГ та АТП у разі виникнення аварії на радіаційно небезпечному об'єкті.

Тема 18. *Ліквідація наслідків аварій на радіаційно небезпечних об'єктах.*

Превентивні заходи щодо зниження масштабів радіаційного впливу на ОГ та АТО. Типові режими радіаційного захисту і функціонування ОГ в умовах радіоактивного забруднення місцевості. Визначення комплексу заходів захисту персоналу і матеріальних цінностей ОГ та АТП у разі виникнення аварії на радіаційно небезпечному об'єкті. Розробка та реалізація дій на різних фазах розвитку радіаційної аварії.

Тема 19. *Ведення рятувальних та інших невідкладних робіт.*

Загальна характеристика становища у районі лиха. Основні засоби, тактика дій і способи виконання аварійно-рятувальних робіт.

Невідкладні роботи: улаштування проїздів та проходів, укріплення та завалювання нестійких конструкцій, аварійні роботи на комунально-енергетичних мережах і спорудах. Матеріально-технічні, медичне (строки подавання першої медичної, долікарської та лікарської допомоги постраждалим) та інші види забезпечення рятувальних та інших невідкладних робіт.

Тема 20. Організація життєзабезпечення населення в НС та надання гуманітарної допомоги.

Організація життєзабезпечення населення у НС та надання гуманітарної допомоги потерпілим. Життєзабезпечення населення у НС. Організаційно – економічні заходи: декларування, ліцензування, страхування, нагляд і контроль, стандартизація та державна експертиза. Використання матеріальних ресурсів з резервного, оперативного, регіонального та місцевого резерву. Порядок підготовки матеріалів на підставі яких надається експертний висновок щодо рівня НС.

Тема 21. Створення фінансових та матеріальних резервів для ліквідації НС та їх наслідків.

Фінансування заходів з ліквідації наслідків НС, відшкодування збитків постраждалим, страховий механізм відшкодування збитків. Порядок надання фінансової допомоги та схема опрацювання зведень щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету.

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва практичних занять	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Визначення осередків ураження у надзвичайних ситуаціях	4	
2	Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів та пожеж	4	
3	Методика оцінки стійкості роботи об'єкта та його елементів до уражувальної дії проникаючої радіації ядерного вибуху	4	
4	Методика оцінки радіаційної обстановки при використанні ядерної зброї та аваріях на АЕС	4	
5	Оцінка хімічної обстановки в результаті техногенної аварії	4	
6	Методика оцінки хімічної обстановки при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах	4	
7	Ліквідація наслідків аварій з викидом хімічно небезпечних речовин	4	
8	Відпрацювання прийомів першої (долікарської) допомоги при нещасному випадку з використанням тренажера	4	
Всього		32	

6.3. Теми лабораторних занять

Не передбачені відповідним навчальним планом.

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Проробка теми: «Державна політика України у сфері цивільного захисту».	4	
2	Проробка теми: «Планування заходів з питань цивільного захисту».	4	
3	Проробка теми: «Оцінка стійкості роботи об'єктів в НС».	4	
4	Проробка теми: «Техногенні аварії з вибухами на вибухонебезпечних об'єктах».	4	
5	Проробка теми: «Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів та пожеж».	4	
6	Проробка теми: «Противибуховий та протипожежний захист ОГД».	4	
7	Проробка теми: «Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту».	4	
8	Проробка теми: «Норми інженерно-технічних заходів ЦЗ».	4	
9	Проробка теми: «Захист населення і територій від НС техногенного характеру при вибухах ВНР»	4	
10	Проробка теми: «Захист населення і територій від НС техногенного характеру при вибухах ВНР».	4	
11	Проробка теми: «Захист населення і територій від НС природного характеру».	4	
12	Проробка теми: «Планування заходів захисту в зонах біологічного забруднення».	4	
13	Проробка теми: «Планування заходів захисту в зонах радіоактивного забруднення».	4	
14	Проробка теми: «Планування заходів захисту в зонах хімічного забруднення»	4	
15	Проробка теми: «Організація рятівних та невідкладних робіт»	5	
16	Проробка теми: «Керування силами і засобами об'єктів господарської діяльності»	4	

17	Проробка теми: «Ліквідація наслідків аварій з викидом хімічно небезпечних речовин»	4	
18	Проробка теми: «Ліквідація наслідків аварій на радіаційно небезпечних об'єктах»	4	
19	Проробка теми: «Ведення рятувальних та інших невідкладних робіт»	5	
20	Проробка теми: «Організація життєзабезпечення населення в НС та надання гуманітарної допомоги»	4	
21	Проробка теми: «Створення фінансових та матеріальних резервів для ліквідації НС та їх наслідків»	4	
Усього годин		86	

6.5.Індивідуальні та/або групові завдання

Навчальним планом запланована індивідуальна розрахункова робота, яка передбачає розв'язання студентом комплексного завдання з дисципліни «Цивільний захист», що складається з двох теоретичних питань та практичних завдань. Студенти денної форми навчання виконують розрахункову роботу по індивідуальним завданням, виданими викладачем згідно варіанту.

7. Література

7.1. Основна

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
2. Кодекс цивільного захисту – К., 2012.
3. ДСТУ Б А.2.2-7:2010. Проектування. Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ. – Мінрегіонбуд. України, -2010.
4. Закон України “Про цивільну оборону України” – К.Голос України, 06.03.1993.(додаток – 24.03.1999р).
5. Положення про цивільну оборону України. Постанова кабміну України від 10.05.1994.-№299
6. Закон України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1991. – № 16. – Ст. 198; 1992., № 13. – Ст. 177.
7. Закон України “ Про аварійно – рятувальні служби”. - К.Урядовий кур’єр, 14.12.1999. - №1281.
8. Закон України “ Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру”. - К.Урядовий кур’єр, 16.09.2000. - №149.
9. Організація медичного забезпечення при природних та техногенних катастрофах – К., 1998.
10. Постанова КМ України “ Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій ” від 16.02.98 №174 (Із зм. і доп., внесеними постановами КМ України від 24.09.99 №1763, від 21.10.99 №43.
11. Постанова КМ України “ Про порядок формування розміщення та проведення операцій з матеріальними цінностями Державного резерву ” від 08.10.97року №1129.
12. Постанова кабміну України ” Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру ” К.03.08.1998.- №1198.

13. Указ Президента України «Про систему реагування на надзвичайні ситуації на водних об'єктах» від 15.06.01 №436/2001.
14. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісєєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інші. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.
15. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.
16. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М., Пуцило В.І., «Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях». Навчальний посібник, Видавництво НУ «Львівська політехніка». Львів, 2004р.,- 136с.
17. Євдін О.М., Могильниченко В.В. та ін. Захист населення і території від надзвичайних ситуацій. Т.1. "Техногенна та природна небезпека". Т.3."Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування".Посібник.- К.: КІМ, 2007, 2008.- 636 с.,- 152 с.
18. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.
19. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник.— К: Знання-Прес, 2007.— 487 с.
20. Суслі С.Т., Заплатинський В.М., Харамда Г.М. Цивільний захист: Навч. посібник/ За ред.. проф.. М.О. Біляковича.— К.: Арістей, 2007.— 386 с.
21. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С., Цивільна оборона. Навчальний посібник / За ред. Кашина П.І. - Львів, "П.П. Васильович К.І.", 2005-338 с.
22. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.
23. ДБН В2.2.5-97 «Захисні споруди цивільної оборони», Дермістобудування. – К, 1997.
24. ДБН В.1.2-4:2006. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)
25. Беликов А.С., Капленко Г.Г., Мацияко В.В., Пушнин Л.П. и др./ Безопасность жизнедеятельности / Под ред. д.т.н., проф. А.С. Беликова. – Днепропетровск: ФОП Середняк Т.К., 2015г. – 636с.
26. ДСТУ 3891-99. Безпека у надзвичайних ситуаціях. – К.: Держстандарт, 1999.
27. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України 19.10.2004р. №126
28. Методика визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування об'єктів підвищеної небезпеки. Держнаглядохоронпраці. Київ – 2002. – 123 с.
29. Збірник нормативно-правових актів з питань надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Вип.3. Під заг. ред. В.В. Дурдинця - Київ: Агенство "Чорнобиль інтерінформ", 2001.-532с.

7.2. Допоміжна

1. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Луганськ: Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
2. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О.Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.
3. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.
4. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. – К., 2008. – 286с.
5. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тищенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Кондор, 2003. – 424с.

6.Черняков О.Г., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є, Костенецький М.І. Медицина катастроф. Навч. посібник. К.: "Здоров'я". 2001, - 348 с.

7.Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Видавництво "БескидБіт", 2005. – 304 с.

8.Кулешов Н.І., Уваров Ю.В., Олейник Є.Л., Пустомельник В.П., Єгурнов Ф.І. Пожежна безпека будівель та споруд. – Харків, 2004. – 271 с.

9.Літвак С.М., Михайлюк В.О. Безпека життєдіяльності. Навч. Посібник. Миколаїв. – ТОВ «Компанія ВІД» - 2001 – 230 с.

10.Положення «Про Міністерство з надзвичайних ситуацій та захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи», указ Президента України №1005-96-К., 1996.

11. Пушнін Л.П., Капленко Г.Г., Фоменко В.І. Техногенні аварії з вибухами і руйнуваннями гребель. Методичні вказівки. ПДАБА, 2008. - 63с.

12. Пушнін Л.П., Капленко Г.Г. Техногенні аварії з викидом небезпечних хімічних речовин ліквідація їх наслідків. Методичні вказівки, ПДАБА, 2006, 77с.

13. Пушнін Л.П., Капленко Г.Г., Чесанов В.Л. Техногенні аварії з викидами радіоактивних речовин. Методичні вказівки, ПДАБА, 2009.

14. Пушнін Л.П., Капленко Г.Г. Прогнозування наслідків техногенних аварій. Методичні вказівки, ПДАБА, 2010.

7.3. Методична

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт та розрахункової роботи з дисципліни: «Цивільний захист» (для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 263 Цивільна безпека) / [Електронний ресурс] / уклад. Д.А. Чепіга. - Покровськ: ДонНТУ, 2021. (in press)

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
7. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
8. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.eriuk.net/index.htm>.
9. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
10. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
11. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
12. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».

При викладанні навчальної дисципліни «Цивільний захист» студенти мають можливість користуватися інформаційними ресурсами науково-технічної бібліотеки університету <https://donntu.edu.ua/library> і кафедри управління гірничим виробництвом і охорони праці <http://ea.donntu.edu.ua/handle/123456789/32429>